

جمعه 21 تیر 1392-3-رمضان 1434-12-جولای 2013

این فاجعه هولناک پایان یافت ولی یاد حماسه خونین این نهضت اسلامی ...

قیام خونین مسجد گوهرشاد مشهد

علیه کشف حجاب (1314 ش)

اشاره

پس از آن که زمزمه شوم نقشه ننگین رضاخانی جهت به تاراج دادن ارزش‌های دینی در قالب کشف حجاب به مردم رسید اعتراضات سراسری، کشور را فرا گرفت. در این میان یکی از علمای مشهد در شورای مجتهدان شهر، به عنوان نماینده معرفی شد تا با رضاخان مذاکره کند ولی به محض رسیدن به تهران، به دستور رضاخان بازداشت و در ری ممنوع‌الملاقات گردید. مردم که در مسجد گوهرشاد مشهد به این امر

اعتراض داشتند، با سخنرانی وعاظ، شوری چند برابر یافته و خواهان مراجعت آن عالم شدند. در ادامه اعتراضات، در روز شنبه 21 تیرماه 1314، در مسجد گوهرشاد، شعارهای ضد سلطنت و ضد حجاب زدایی داده شد و مسجد، یکپارچه سرود مقاومت سر می‌داد. قوای دولتی که مقاومت مردم را دیدند به دستور رضاخان به اجتماع آنان یورش برده و در کشتاری خونین و وحشیانه بین 2 تا 5 هزار نفر را کشتند. کامیون‌های بسیاری،

اجساد مبارزین را که جز سلاح ایمان و شهادت، سلاح دیگری نداشتند جابه‌جا کردند. به گفته شاهدان عینی، مأموران دولتی، شهدا و زخمی‌ها را به وسیله 56 کامیون منتقل کرده و در خندق‌هایی که در اطراف مشهد پیش‌بینی شده بود دفن نمودند. بدین ترتیب، این فاجعه هولناک پایان یافت ولی یاد حماسه خونین این نهضت اسلامی و برخاسته از باورهای ارزشی مردم، برای همیشه در تاریخ مبارزات اسلامی ملت ما باقی ماند. برخی، این حادثه را در 31 مرداد ذکر کرده‌اند.

آغاز بنای مسجد اعظم قم به امر آیت الله (ع)؛ (بروجردی&1333; (شراquo;

اشاره

کار ساخت مسجد اعظم قم، در روز یازدهم ذی‌قعدة سال 1374 ق مطابق با 21 تیرماه سال 1333 ش همزمان با سالروز ولادت حضرت امام رضا(ع) طی مراسم با شکوهی با حضور آیت الله بروجردی آغاز شد. این مسجد که در حدود یازده هزار متر مربع مساحت دارد، به سبک معماری اسلامی - ایرانی، دارای دو شبستان بزرگ، گنبد عظیم، فضای زیرگنبد و دو گلدسته بسیار مرتفع می‌باشد. گنبدها، محراب‌ها و ایوان‌های مسجد با کاشی‌های بسیار ظریف و کتیبه‌های زیبایی تزئین شده و شکوه خاصی به آن‌ها بخشیده است. این مکان، در جریان انقلاب بارها محفل مردم و روحانیت انقلابی بود و حضرت امام خمینی در این مسجد چندین سخنرانی مهم و افشاگرانه علیه رژیم پهلوی ایراد کرده بودند. در حال حاضر از این مسجد علاوه بر اقامه نماز جماعت و برگزاری مراسم دعا و اعتکاف و دروس مراجع بزرگوار حوزه علمیه قم، در برپایی تجمعات مذهبی و انقلابی استفاده می‌شود.

رویدادهای مهم 21 شعبان در گذر تاریخ

ولادت تاج‌الاسلام ،

محدث و مورخ معروف سده ششم هجری (506ق)

اشاره

ابوسعید عبدالکریم بن محمد سمعانی ملقب به تاج‌الاسلام محدث و مورخ معروف سده ششم هجری در چنین روزی از سال ۵۰۶ هجری قمری در مرو چشم به جهان گشود. سمعانی برای کسب علم بیش‌تر ایام خود را در سفر گذراند و به ایران، عراق، شام، حجاز و ماوراءالنهر مسافرت کرد و از عالمان هر شهر و دیار بهره علمی برد. (ع)؛ (بروجردی&1333; (شراquo; از جمله سمعانی است که از منابع مهم تحقیق درباره منطقه مرو به‌شمار می‌رود اما معروف‌ترین اثر سمعانی کتاب (ع)؛ (بروجردی&1333; (شراquo; است که به انساب سمعانی نیز شهرت دارد. وی در این کتاب، مسائلی اعم از تفاسیر و علوم قرآنی، ادبی، عرفانی، تاریخی، سفرنامه‌ها و دواوین را جمع‌آوری کرده است. وی همچنین در این کتاب ۳۳ تفسیر قرآن تا قرن ششم هجری قمری معرفی و بررسی شده است.

درگذشت ابن بصیص زبیدی ، نحوی و لغت‌شناس مشهور یمنی سده هشتم هجری (768ق)

اشاره

ابن بصیص زبیدی نحودان و لغت‌شناس مشهور یمنی سده هشتم هجری در چنین روزی از سال ۷۶۸ هجری قمری دار فانی را وداع

گفت. ابن بصیص زبیدی مکنی به «؛ ابوالعباس؛ و ملقب به «؛ شهاب‌الدین؛ این عالم مسلمان علاوه بر نحو و لغت، در عروض نیز استادی توانا محسوب می‌شد به طوری که از سراسر عربستان و عراق برای دانش‌اندوزی در علم نحو به محضر او می‌شتافتند. از جمله آثار ابن بصیص زبیدی، «؛ عروض و قوافی؛ را می‌توان نام برد. ابن بصیص زبیدی ملقب به شهاب‌الدین سرانجام در بیست و یکمین روز از شعبان‌المعظم سال ۷۶۸ هجری قمری چشم از جهان فرو بست.

درگذشت شمس العلماء، عالم، ادیب و شاعر (1345ق)

اشاره

شمس العلماء، عالم، ادیب و شاعر گران‌مایه دوران معاصر در چنین روزی از سال ۱۳۴۵ هجری قمری چشم از جهان فرو بست. حاج میرزا حسین قریب ملقب به شمس العلماء و متخلص به ربانی از علما و شعرای گران‌قدر دوره معاصر به‌شمار می‌رفت. حاج میرزا حسین قریب پس از تحصیل علوم عالی مذهبی و ادبی، مدت ۱۰ سال در هندوستان به تعلیم و تعلم

روزگار گذارند و سال‌ها مدرس دارالفنون تهران و دانشکده حقوق دانشگاه تهران بود. «؛ اشعار حکیمانه؛، «؛ رساله منظوم درباره اصول؛، «؛ نورالحدیقه؛، «؛ تاریخ خطاطان؛، و «؛ تاریخ نقاشان معروف ایران؛

از جمله تألیفات شمس العلماء ربانی به حساب می‌آیند. حاج میرزا حسین قریب ملقب به شمس العلماء و متخلص به ربانی سرانجام در تاریخ

بیست و یکم شعبان‌المعظم سال ۱۳۴۵ هجری قمری دار فانی را وداع گفت و به دیدار معبود شتافت.

آغاز سلطنت «؛ جلال‌الدین ملک‌شاه سلجوقی؛

پس از قتل پدرش «؛ آلپ ارسلان؛ (465ق)

اشاره

سلطنت جلال‌الدین ملک‌شاه سلجوقی پس از قتل پدرش آلپ‌ارسلان در چنین روزی از سال ۴۶۵ هجری قمری آغاز شد. طغرل بنیانگذار سلسله سلجوقی، تلاش زیادی برای به دست آوردن قدرت کرد.

پس از وی، بهره آن قدرت را آلپ‌ارسلان و فرزندش ملک‌شاه سلجوقی بردند. آنان در دورانی نسبتاً آرام و در عین حال مقتدرانه و باعظمت سلطنت کردند. ملک‌شاه تنها هجده سال سن داشت که به پادشاهی کشوری به این بزرگی رسید. وی پس از بیست سال، در سن سی و هفت سالگی درگذشت. ممالک تحت سلطه ملک‌شاه، به قدری گسترده است که با قلمرو عباسیان در آغاز خلافتشان قابل قیاس است. ملک‌شاه بر سر سفره آماده نشست.

راوندي به‌حق می‌گوید: پدران سلطان ملک‌شاه جهانگیری کردند و او جهانداري.

با این حال، خود ملک‌شاه نیز تلاش زیادی از خود نشان داد. ماوراءالنهر با وجود دولت قراخانی، در اختیار ملک‌شاه بود. در بخش آذربایجان و ارمنستان، فرزندان قتلش سلجوقی فتوحاتی داشتند

که گرچه قلمروشان به مملکت ملک‌شاه ضمیمه نشد، اما به هر روی تحت سلطه خاندان سلجوقی بود. زمانی که سلیمان فرزند قتلش انطاکیه را تصرف کرد، خبر فتح آن را به ملک‌شاه نوشت و به او تبریک گفت. از سوی دیگر، مناطق مرکزی ایران تا جنوب ایران به طور کامل تحت سلطه این شاه قدرتمند بود. هم‌چنین سرزمین‌های عربی، از شمال عراق تا شام و از آن سوی تا جزیره‌العرب همه در اختیار سلجوقیان قرار گرفت. با مرگ آلپ‌ارسلان، ملک‌شاه به سرعت به سوی ری حرکت کرد.

این اقدام از آن روی بود که احتمال شورش برخی از امیران سلجوقی بود، طبعاً تسلط آن‌ها بر ری که کلید اصلی تسلط بر این قلمرو وسیع بود،

دشواری زیادی به‌همراه داشت. قاورد برادر آلپ‌ارسلان، حاکم کرمان به سوی ری تاخت. ملک‌شاه نیز با سپاه خویش به سوی وی رفت. آن‌ها در کرج ابودلف با یکدیگر مصاف دادند. سپاه قاورد شکست خورد و خود وی، اندکی بعد دستگیر و کشته شد. با این حال، ملک‌شاه کرمان را به فرزندان او سپرد. ملک‌شاه سلجوقی اصفهان را به‌عنوان پایتخت انتخاب کرد. به‌همین دلیل در طول سال‌های سلطنت خود به آبادی این شهر همت گماشت. راوندي نوشته است: از جهت دارالملک و نشست خویش از همه ممالک اصفهان را اختیار کرد و آنجا عمارت‌های بسیار فرمود در شهر از کوشک‌ها و باغ‌ها. این مرکزیت در کنار درایت و ذکاوت نظام‌الملک سبب شد تا دامنه این دولت تا این حد گسترش یافته و آرامش و ثبات بر آن حکم‌فرما باشد. روابط میان ملک‌شاه و القائم عباسی (م ۴۶۷) بسیار خوب بود. در اوایل سال ۴۶۶ القائم،

حکم سلطنت ملک‌شاه را توسط گوهرآئین نزد وی فرستاد. با مرگ آلپ‌ارسلان و بازگشت ملک‌شاه از ماوراءالنهر، حاکم سمرقند، برخی نواحی، از جمله ترمذ را به تصرف خود درآورد که سبب رفتن ملک‌شاه به آن دیار و بیرون راندن وی از بلخ و سمرقند شد. او آن سرزمین را به برادرش شهاب‌الدین تکش داد. تکش در سال ۴۷۳ بر ملک‌شاه شورید، اما کار با صلح تمام شد. وی در سال ۴۷۷ نیز بار دیگر سر به شورش برداشت که سرکوب شد. مقتدی خلیفه وقت عباسی دختر ملک‌شاه را در سال ۴۷۴ خواستگاری کرد که دختر، مشروط به آن‌که خلیفه همسر و کنیز دیگری نداشته باشد، حاضر به قبول این ازدواج شد. خلیفه شروط را پذیرفت و ازدواج صورت گرفت (!) گویا عروس به سال ۴۸۰ عازم خانه بخت شد

و در سال ۴۸۲ با یک فرزند از خلیفه به صورت قهر به اصفهان بازگشت.

رویدادهای مهم 11 جولای در گذر تاریخ

- * فتح شهر بیت المقدس توسط مسلمانان در جریان جنگ‌های صلیبی (1244م)
- * مرگ « سبستین کابوت « کاشف و دریانورد معروف ایتالیایی (1557م)
- * تولد « ژوزف لاند « منجم و ریاضی‌دان فرانسوی (1732م)
- * تولد « جان کوئینزی آدامز « ششمین رئیس جمهور آمریکا (1767م)
- * تولد « هنری پسر « مهندس و مخترع انگلیسی (1813م)
- * روز ملی و استقلال « مغولستان « از چین (1921م)
- * روز جهانی جمعیت (1989م)